

ROZSUDOK**V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a sudcov JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Milana Deáka, v právnej veci navrhovateľky **A. M.**, rod. H., bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. C. S., advokátom v Č., proti odporcom **1/ P. H.**, bývajúcemu v K., **2/ D. Š.**, bývajúcej v N., **3/ K. L.**, rod. H., bývajúcej v K., všetkých zastúpených JUDr. P. K., advokátom so sídlom v Ž., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde v Čadci. pod sp.zn. 8 C 383/2002, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline. z 11. septembra 2007, sp.zn. 9 Co 75/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. septembra 2007 sp.zn. 9 Co 75/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Čadci rozsudkom z 26. októbra 2006, č.k. 8 C 383/2002-170 určil, že nehnuteľnosť, vedená na Katastrálnom úrade Ž., Správa katastra K. pre obec N., zapísaná na LV č. X. ako parcela K. č. X. – zastavané plochy a nádvoria o výmere X. m² patrí do výlučného vlastníctva navrhovateľky A. M., rod. H., rod.č. X.. Návrh voči odporcovi 1/ zamietol a odporcom 1/, 2/, 3/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke spoločne a nerozdielne titulom trov konania 21 122,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet JUDr. C. S.. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že matka navrhovateľky a odporcu 1/ Š. H. darovacou zmluvou X. spolu s manželom darovala pre účely stavby

rodinného domu P. H. (odporcovi 1/) parcelu č. X. – roľu o výmere X. m² a navrhovateľke parcelu č. X. – roľu o výmere X. m². Pre P. H. a jeho vtedajšiu manželku M. bolo vydané ešte pred uzavretím darovacej zmluvy 15.8.1973 územné rozhodnutie o umiestnení stavby rodinného domu. Pre navrhovateľku bolo takéto rozhodnutie vydané tiež pred uzavretím darovacej zmluvy X.. V územnom rozhodnutí bolo určené, že vzdialenosť rodinného domu odporcu 1/ a navrhovateľky má byť X. m a že je potrebné k darovacej zmluve vypracovať geometrický plán do X. m², ktorý aj bol následne vypracovaný. Podľa darovacej zmluvy a geometrického plánu sporná časť pozemku mala pripadnúť odporcovi 1/ P. H., ale pozemky účastníci začali užívať tak, že spornú časť užívala navrhovateľka a podľa toho odporca 1/ i svoj pozemok oplotil. Prvostupňový súd z výsluchov svedkov ustálil, že medzi účastníkmi neboli žiadne nezhody, odporca 1/ rešpektoval, že navrhovateľka spornú časť pozemku užíva, že si na pozemku zriadila studňu, krb, zasadila kríky a ovocné stromy. Účastníci sa navštevovali a mali dobré vzťahy. Po tom, ako došlo k sporom medzi Š. H. a dcérou navrhovateľky, odporca 1/ si dal vyhotoviť geometrický plán a parcelu dal zapísať na list vlastníctva pre seba. Podľa darovacej zmluvy X. odporca 1/ dostal darom X. m², ale výmera jeho pozemku bola X. m². Navrhovateľka dostala darom X. m², hoci podľa listu vlastníctva to bolo X. m². Súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenia § 135a ods. 1, § 865 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka návrhu navrhovateľky vyhovel, keď za titul pre užívanie pozemku považoval darovaciu zmluvu, uzatvorenú s rodičmi a skutočnosť, že odporca 1/ až do roku 2000 navrhovateľku v užívaní pozemku ničím nerušil. Návrh voči odporcovi 1/ zamietol s odôvodnením, že počas konania darovacou zmluvou nehnuteľnosť previedol na odporkyne 2/, 3/ a teda prestal byť v konaní pasívne legitimovaný. Zápis do katastra nehnuteľností bol v jeho prospech vykonaný na základe darovacej zmluvy z roku 1974, nie na základe osvedčenia a teda nebolo potrebné, aby súd konal s prípadnými ďalšími osobami, ktoré by mali byť zapísané v pozemkovej knihe. K námietke odporcov 1/, 2/, 3/ o tom, že navrhovateľka v roku 1999 podpísala čestné prehlásenie, v ktorom uznala, že pozemok tvoriaci predmet sporu, vtedy vedený pod parc.č. X. je vlastníctvom odporcu, okresný súd uviedol, že uveril jej vysvetleniu o tom, že čestným prehlásením mienila len časť pozemku, ktorú odporca 1/ užíval a mal oplotenú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporkyne 3/ rozsudkom z 11. septembra 2007, sp.zn. 9 Co 75/2007 rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrhu navrhovateľky vyhovel zmenil a návrh na určenie vlastníckeho práva zamietol. Vo výroku, ktorým bol návrh voči odporcovi 1/ zamietnutý, ponechal rozsudok okresného súdu nedotknutý. Navrhovateľku

zaviazal zaplatiť odporkyni 3/ trovy konania 10 642,-- Sk na účet advokáta JUDr. P. K.. Inak žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd poukázal na konštantnú judikatúru, podľa ktorej oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí, a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam; uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom veci, ktorú drží alebo subjektom práva, ktoré vykonáva, poprípade, že sú dané právne skutočnosti, ktoré majú za následok vznik vykonávaného práva. Dobrá viera je vnútorný psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že držiteľ musí byť v dobrej viere „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam alebo nie, je treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samotného účastníka a je treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu po každom požadovať, nemal, resp. nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera zaniká v okamžiku, keď sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec po práve patrí, na tomto nič nemení skutočnosť, že držiteľ môže v tomto prípade byť naďalej subjektívne v dobrej viere. Oprávnená držba sa zakladá na omyle držiteľa, ktorý sa domnieva, že je vlastníkom držanej veci alebo subjektom vykonávaného práva. Oprávnená držba sa nemôže zakladať na takom omyle držiteľa, ktorému sa mohlo pri normálnej opatrnosti vyhnúť. Je treba zdôrazniť, že ide o opatnosť normálnu, obvyklú, posudzovanú z objektívneho hľadiska. Omyl držiteľa musí byť ospravedlniteľný. Ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo i napriek tomu, že držiteľ postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam, konkrétneho prípadu po každom požadovať. Pokiaľ omyl presahuje rámec bežného obvyklého posudzovania veci, nie je ospravedlniteľný. Držiteľ, ktorý drží vec na základe takého omylu, môže byť síce v dobrej viere, avšak nie so zreteľom ku všetkým okolnostiam a preto nemôže byť držiteľom oprávneným. Odvolací súd mal preukázané, že pokiaľ i rodičia darovali nehnuteľnosti – pozemky, či už odporcovi 1/ alebo navrhovateľke, urobili tak riadnou darovacou zmluvou, registrovanou na Štátnom notárstve v Č. pod X. Práve túto darovaciu zmluvu obaja účastníci považujú za podklad pre nadobudnutie vlastníctva k pozemku, ktorý tvorí predmet sporu a v súčasnosti je vedený pod X. č. X. o výmere X. m². Podľa darovacej zmluvy uzatvorenej 13.5.1974 rodičia odporcovi 1/ darovali pozemok, označený pod parc.č. X. – roľa o výmere X. m² a navrhovateľke pozemok, vedený pod parc.č. X. – roľa o výmere X. m² tak, ako boli vyznačené vo výkaze plôch ku geometrickému plánu č. X., vyhotoveného

25.4.1974. Z listu vlastníctva č. X. pre kat. územie obec N. odvolací súd zistil, že odporca je vlastníkom parciel X. o výmere X. m², X. o výmere X. m² a X.. o výmere X. m², na základe darovacej zmluvy X. a žiadosti o zápis X.. Podľa listu vlastníctva č. X. pre kat. územie obce N. navrhovateľka je vlastníčkou pozemkov X. o výmere X. m² a X. o výmere X. m², na podklade darovacej zmluvy X. a LV X.. Na rozdiel od darovacej zmluvy tak odporca 1/ je vlastníkom pozemkov o celkovej výmere X. m² a navrhovateľka X. m². Krajský súd poukázal na to, že matka navrhovateľky a odporcu 1/ v čestnom prehlásení zo dňa 22.8.2000 uviedla, že spolu so svojím nebohým manželom Š. H. v roku 1974 darovacou zmluvou previedla na dcéru A. M., rod. H. E. parcelu č. X. o výmere X. m² a odporcovi 1/ synovi P. H. E. parcelu č. X., zodpovedajúcu terajším parcelám X. zastavaná plocha o výmere X. m², X č. X.. o výmere X. m² a X. č. X.. – zastavaná plocha o výmere X. m² s tým, že výmera X. m², uvedená na darovacej zmluve nezodpovedala skutočnej výmere, ktorá predmetom darovania bola. Odôvodňovala to dobovým predpisom, podľa ktorého sa nemohlo previesť viac ako X. m². Potvrdila však, že darovala celú parcelu X. č. X. o reálnej výmere X. m². V ďalšom prehlásila, že odporca 1/ dal do dočasného užívania navrhovateľke parcelu č. X. – zastavaná plocha o výmere X. m², pričom v roku 1997 táto prehlásila, že si odporca môže celú parcelu ohradiť ako jeden celok s pozemkami X. č. X.. a X. č. X., oproti súhlasu matky oboch účastníkov k tomu, aby si osvedčila vlastnícke právo k pozemku X. č. X. a pozemku X. č. X.. V čestnom prehlásení, urobenom navrhovateľkou 21.1.1999 napísanom na Okresnom úrade, katastrálny odbor v K. navrhovateľka prehlásila, že nie je, ani nikdy v minulosti nebola vlastníčkou parcely X. č. X. o výmere X. m² – zastavaná plocha v kat. území N.. Za vlastníka sporného pozemku označila svojho brata P. H. – odporcu 1/ z titulu darovacej zmluvy od rodičov, ktorá bola registrovaná na Štátnom notárstve v Č. 5.6.1974 pod č. X.. Zároveň sama požiadala, aby parcela X. č. X. bola zapísaná na list vlastníctva č. X. v kat. území N. v prospech brata P. H. – pôvodne odporcu 1/. Za nie bez významu krajský súd považoval i čestné prehlásenie bývalej manželky odporcu 1/, neskôr i jej výpoveď pred okresným súdom, v ktorej uviedla, že v roku 1974 darovali rodičia účastníkov jej bývalému manželovi pozemok, podľa vtedajšieho číslovania parc.č. X. o výmere X. m² a navrhovateľke vedľajší pozemok č. X.. Hneď v roku 1974 začala navrhovateľka stavať na pozemku dom, priamo na hranici s pozemkom, ktorý patril jej bývalému manželovi, po celú dobu stavby používala jeho pozemok k doprave materiálu a neskôr si ponechala k užívaniu časť jeho pozemku o výmere X. m², ktorý priliehal k hranici medzi pozemkami, dnes parc.č. X.. Potvrdila, že medzi súrodencami, navrhovateľkou a pôvodným odporcom 1/ existovala ústna dohoda, že navrhovateľka predmetnú časť pozemku bude užívať, a keď bude mať peniaze ju

od odporcu 1/ kúpi a že pokiaľ si i s vtedajším manželom – pôvodným odporcom 1/ oplotili pozemok bez uvedených X. m², neznamenal to, že by sa manžel tejto časti vzdal, naopak stále požadoval po sestre, aby ho vyplatila. Odvolací súd po vyhodnotení dokazovania v zmysle § 132 O.s.p. dospel k záveru, že prvostupňový súd vykonal síce dostatočné dokazovanie, avšak dospel k nesprávnemu právnemu záveru. I keď je pravdou, že podkladom pre nadobudnutie vlastníctva k pozemkom, či už navrhovateľky alebo odporcu 1/ bola darovacia zmluva, uzatvorená s rodičmi v roku 1974, registrovaná i štátnym notárstvom, tak výmera pozemkov, ktoré nadobudla navrhovateľka, ako i výmera pozemkov, nadobudnutých odporcom 1/ v skutočnosti nesúhlasila s výmerou, uvádzanou v samotnej písomnej zmluve. Jednoznačne však rodičia darovali navrhovateľke parcelu č. X. a odporcovi 1/ parcelu č. X.. Z parcely č. X. bola vytvorená neskôr parcela č. X., o výmere X. m², ktorá podľa čestného prehlásenia, napísaného navrhovateľkou 21.1.1999 patrila do vlastníctva brata navrhovateľky – pôvodne odporcu 1/. Na rozdiel od okresného súdu krajský súd vyjadrenie navrhovateľky o tom, že čestné prehlásenie urobila v presvedčení, že sa jedná iba o časť parcely č. X. bez spornej plochy X. m², nepovažoval za vierohodné, keď v prvom odseku prehlásenia identifikovala pozemok ako parcelu X. č. X. o výmere X. m², zastavaná plocha v kat. území N. a ani v ďalšej časti čestného prehlásenia takto uvedenú výmeru pozemku nespochybnila, ani nezmenila. Odvolací súd vyhodnotil čestné prehlásenie navrhovateľky v súvislosti s čestným prehlásením matky navrhovateľky a pôvodného odporcu 1/ a s čestným prehlásením a výpoveďou jeho bývalej manželky a dospel k presvedčeniu, že navrhovateľka pokiaľ i užívala pozemok X. č. X. o výmere X. m² už od roku 1974, bola si vedomá, že tento pozemok užíva nie na základe darovacej zmluvy, uzatvorenej s rodičmi, ktorou jej bola darovaná úplne iná parcela, evidovaná pod č. X., ale bez právneho dôvodu, poprípade na základe dohody s odporcom 1/ o tom, že si v budúcnosti sporný pozemok odkúpi. Za skutočnosť preukazujúcu pravdivosť výpovedí pôvodného odporcu 1/, jeho bývalej manželky, čestného prehlásenia matky, resp. starej matky účastníkov, krajský súd považoval i tú skutočnosť, že podľa územného rozhodnutia o umiestnení stavby rodinného domu navrhovateľky mal byť dodržaný odstup od susedného pozemku, teda od pozemku právneho predchodcu odporkýň, čo zo strany navrhovateľky dodržané nebolo a stavbu rodinného domu umiestnila priamo na hranici pozemkov, susediacich s pozemkami dnes odporkýň 1/, 2/. Uvedené vyplýva i zo záverov súdneho znalca, ktorý v znaleckom posudku konštatoval porušenie hranice podľa pôvodného geometrického plánu X., teda medzi parc.č. X. a parc.č. X., v premietnutí na súčasný stav medzi parc.č. X.. a parc. č. X., parc.č. X. s tým, že sporná plocha parc.č. X. o výmere X. m² je súčasťou parc.č. X., resp. X. č. X. pred rozdelením. Krajský súd preto dospel k presvedčeniu,

že pokiaľ by i navrhovateľka do držby pozemku vstúpila omylom, v domnienke, že jej z titulu darovacej zmluvy patrí, tento omyl nemohol byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam, za ktorých sa tak stalo, ospravedlniteľným. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj na to, že i keď v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení dal krajský súd okresnému súdu na zváženie, či z hľadiska tzv. pasívnej vecnej legitímácie v spore nesvedčí, ďalej i pasívna legitímácia pôvodnému odporcovi 1/, ktorý v priebehu konania nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu daroval (určovacia žaloba v sebe zahŕňa i prejudiciálne posúdenie tejto otázky) nepovažoval skutočnosť, že okresný súd návrh voči odporcovi 1/ právoplatne zamietol už rozsudkom č.k. 8 C 383/2002-139, zo dňa 16. mája 2005 (proti jeho rozhodnutiu v tejto časti odvolanie podané nebolo), za zásadnú. Dospel k záveru, že vyriešenie otázky vlastníctva vo vzťahu k aktuálne v katastri nehnuteľností zapísaným vlastníkom pozemku, pokiaľ ho nadobudli od evidencne vedeného vlastníka, zodpovedá vývoju rozhodovacej praxe. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dňa 29. januára 2008 dovolanie navrhovateľka, ktorá ho navrhla zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Ona predmetnú nehnuteľnosť užívala nerušene dobromyseľne od roku 1974 a preto sa už v roku 1984 stala jej vlastníčkou z titulu vydržania (§ 135 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Tieto skutočnosti boli preukázané v konaní pred prvostupňovým súdom výsluchom svedkov, ohliadkou na mieste samom ako aj dokazovaním vykonaným listinnými dôkazmi. Poukazovala na to, že odvolací súd nepostupoval v zmysle § 132 O.s.p., svoje rozhodnutie odôvodnil svedeckými výpoveďami v prospech odporcov, pričom neprihliadol na výpovede nestranných svedkov, tak ako ich vyhodnotil súd prvého stupňa. Ona čestné prehlásenie podpísala na naliehanie odporcu 1/.

Odporcovia 1/, 2/, 3/ (hoci konanie voči odporcovi 1/ je právoplatne skončené) vo svojom vyjadrení navrhli dovolanie navrhovateľky ako nedôvodné podľa § 243b zamietnuť. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považovali za vecne správny a zákonný, vychádzajúci z vykonaného dokazovania. V celom rozsahu sa stotožnili so skutkovým a právnym vyhodnotením veci vykonaným odvolacím súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 a 4.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záverov, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). I keď odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, keď prevzal jeho skutkové zistenia a nestotožnil sa s jeho právnymi závermi, z konkrétnych dôvodov tohto rozhodnutia vyplýva, že prvostupňovému súdu vytkol nesprávnosť v skutkových zisteniach. Okresný súd po stránke skutkovej založil svoj rozsudok na tom, že navrhovateľka spornú nehnuteľnosť vydržala v zmysle § 135a ods. 1 a § 865 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, keď za titul pre užívanie pozemku považoval darovaciu zmluvu, uzatvorenú s rodičmi a skutočnosť, že odporca 1/ až do roku 2000 navrhovateľku v užívaní pozemku ničím nerušil. Krajský súd – na rozdiel od neho – z hľadiska skutkového, vyhodnotil čestné prehlásenie navrhovateľky v súvislosti s čestným prehlásením matky navrhovateľky a pôvodného odporcu 1/ a s čestným prehlásením a výpoveďou jeho bývalej manželky a dospel k presvedčeniu, že navrhovateľka pokiaľ i užívala pozemok X. č. X. o výmere X. m² už od roku 1974, bola si vedomá, že tento pozemok užíva nie na základe darovacej zmluvy, uzatvorenej s rodičmi, ktorou jej bola darovaná úplne iná parcela, evidovaná pod č. X., ale bez právneho dôvodu, poprípade na základe dohody s odporcom 1/ o tom, že si v budúcnosti sporný pozemok odkúpi. Za skutočnosť preukazujúcu pravdivosť výpovedí pôvodného odporcu, jeho bývalej manželky, čestného prehlásenia matky, resp. starej matky účastníkov, krajský súd považoval i tú skutočnosť, že podľa územného rozhodnutia o umiestnení stavby rodinného domu navrhovateľky mal byť dodržaný odstup od susedného pozemku, teda od pozemku právneho predchodcu odporkyň, čo zo strany navrhovateľky dodržané nebolo.

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pre ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali v občianskom súdnom konaní stále zachované. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k zamietnutiu návrhu v odvolaní napadnutej časti, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom zo dňa 11. septembra 2007 (č.l. 213 spisu), na ktorom bolo aj meritórne rozhodnuté, totiž vyplýva, že krajský súd na tomto pojednávaní žiadne dokazovanie nevykonával. Nezopakoval ani dôkazy vykonané súdom prvého stupňa a ani dokazovanie nedoplnil.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p. Takýmto zopakovaním dokazovania nie je ani : „oboznámenie podstatného obsahu spisu“, a nie je ním ani prednes zástupcu účastníka konania prípadne účastníka konania, ktorý je potrebné odlišovať od výsluchu účastníka konania v zmysle § 131 O.s.p.

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Pokiaľ dovolateľka namietala, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne

právne závery. Dovolateľkou napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Napriek tejto skutočnosti považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že k vydržaniu môže viesť len držba oprávnená. Vec môže vydržať len oprávnený držiteľ, teda taký držiteľ, ktorý je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí ako vlastníkovi. Či už je držiteľ so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí ako vlastníkovi, musí byť zhodnotený nielen subjektívne, ale súčasne aj objektívne. Nestačí preto zamerať dokazovanie len na zistenie subjektívnych predstáv držiteľa, vychádzajúcich len z právneho dôvodu (nadobúdacieho titulu), ktorý by mohol mať za následok vznik práva, ale treba vždy zisťovať aj konkrétne objektívne okolnosti, z ktorých sa dá usúdiť, že subjektívne presvedčenie držiteľa, že je vlastníkom, je dôvodné. Tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva musí byť preukázaný splnením jednotlivých podmienok vydržania (právny dôvod držby, jej oprávnenosť, nepretržitosť a nerušenosť).

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď by nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. októbra 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková